TORAH OHR • PARSHAS NOACH • MAAMAR 3

ביאור על הנ"ל

Explication de ce qui précède

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE
likuteitorah.com/fr/torah-ohr/noach/3/

1 ביאור על הנ"ל

Explication de ce qui précède.

2 להבין הענין שתפלת הבעל עסק יהיה במדרגה גבוה כו'. צלה"ב [צריך להבין] ענין ירידת הנשמה שהיא הניצוץ אלקות בעוה"ז בגוף ונפש הבהמית להיות טרוד תמיד במחשבות ודאגות הפרנסה בהבלי עוה"ז.

[Il faut] comprendre la question [énoncée plus haut] : comment se fait-il que la prière d'un homme d'affaires puisse atteindre un niveau élevé, etc. Il faut éclaircir ceci : pourquoi l'âme, qui est une étincelle de divinité, descend-elle dans ce monde, au sein d'un corps et d'une âme animale (nefesh habahamis), pour être constamment absorbée par des pensées et des inquiétudes concernant ses moyens de subsistance, au milieu des vanités de ce monde ?

וזהו ירידה גדולה. מההכרח לומר שירידה זו היא צורך עלי' [עליה]. שלאחר שירדה ונתלבשה בגוף ונפש הבהמית תוכל לעלות למעלה מעלה ע"י אהבת בכל מאדך שהוא בלי גבול.

C'est là une grande descente. Il faut nécessairement en conclure que cette descente a pour finalité une montée : après être descendue et s'être revêtue d'un corps et d'une âme animale, l'âme peut s'élever toujours plus haut grâce à l'amour exprimé par les mots «de toute ta force» (bechol me'odecha), qui est sans limite.

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] טוב זה מלאך חיים מאד זה מה"מ [מלאך המות] כו' וזהו דוקא ע"י האהבה הבאה מנפש הבהמית

Comme l'ont dit nos Sages, que leur mémoire soit bénie : «"Bon" désigne l'ange de la vie ; "très" (me'od) désigne l'ange de la mort», etc. Et cela [s'accomplit] précisément grâce à l'amour qui provient de l'âme animale.

כמו שאנו רואים למטה שכח הבהמה גדול מכח האדם כמו"כ [כמו כן] למעלה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדין צדיקים כו'

De même que nous voyons ici-bas que la force d'un animal est supérieure à celle d'un être humain, de même en haut : nos Sages, que leur mémoire soit bénie, ont dit : «À l'endroit où se tiennent les baalei techouva (ceux qui reviennent à D.ieu après avoir fauté), les justes parfaits [ne peuvent se tenir]», etc.

והיינו מפני שבחי' בע"ת [בעלי תשובה] הוא בחילא יתיר ובכח והתגברות גדול והיינו מפני שבחי' נפש הבהמית הוא מבחי' עולם התהו.

Cela tient au fait que le niveau des baalei techouva se caractérise par bechila yatir [une force accrue], par une grande puissance et une grande intensité ; et cela s'explique par le fait que le niveau de l'âme animale provient du niveau du Monde de Tohu.

3 ואלה המלכים אשר מלכו וכו'. ובחי' התהו הוא למעלה מבחי' תקון כמ"ש אשר מלכו לפני מלך מלך לבנ"י [לבני ישראל] שהוא בחי' התיקון.

« Et voici les rois qui régnèrent », etc. Le niveau de Tohou [chaos] est supérieur au niveau de Tikoun [rectification], comme il est écrit : « qui régnèrent avant qu'un roi ne règne sur les enfants d'Israël », ce qui correspond au niveau de Tikoun.

ולהבין כ"ז [כל זה] הנה איתא במדרש בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדה"ד [במדת הדין] ראה שאין העולם מתקיים שיתף מדה"ר [מדות הרחמים] כו'.

Et pour comprendre tout cela, voici ce qui est rapporté dans le Midrach : « Au début, il vint à [la pensée de D.ieu] de créer le monde avec l'attribut de jugement ; Il vit que le monde ne pouvait subsister, [alors] Il lui associa [l'attribut de] miséricorde », etc.

ואין הפי' כמו שהעולם סוברין שמדה"ד [שמדת הדין] הוא בחי' צמצום ומניעת ההשפעה. כי הרי בחי' גבורה היא אחת ממדותיו ית'.

Or, le sens n'est pas, comme on le pense communément, que l'attribut de jugement est l'aspect du tsimtsoum (contraction) et de la rétention du flux [de bienfaits]. Car après tout, la Guevoura (retenue) est l'un de Ses attributs, béni soit-Il,

כמ"ש (ד"ה [דברי הימים] א' כ"ט) לך ה' הגדולה והגבורה שהם עשר ספי' [ספירה / ספירות] דאצי' המחיי' [המחיים] ומהום מאין ליש.

comme il est écrit (I Chroniques 29) : « À Toi, D.ieu, la grandeur et la puissance (ha-Guevoura) », qui sont les dix Séfirot du Monde d'Atsilout (Émanation), lesquelles donnent la vie et font advenir de néant à quelque chose.

ועוד הנה כתיב (דברים יב) כי הדם הוא הנפש שעיקר חיות האדם הוא הדם. ודם נמשך מבחי' גבורה מדה"ד [מדת הדין].

De plus, il est écrit (Deutéronome 12) : « Car le sang est l'âme » : la force vitale principale de l'être humain est le sang. Et le sang provient du niveau de Guevoura, l'attribut de jugement.

אלא הפי' מדה"ד [מדת הדין] הוא בחי' גבורה לשון תגבורת שכח החיות מאור א"ס בא בהתגברות יותר מבחי' החסד שהוא נמשך למטה מטה

Le sens de « l'attribut de jugement » est plutôt le niveau de Guevoura, un terme apparenté à tigboros [intensification] : la force de la force vitale issue de la Lumière infinie (Or Ein Sof) se manifeste avec une intensité plus grande qu'au niveau de 'Hessed (bonté), qui se répand toujours plus bas,

אבל הוא בא בבחי' קרירות. משא"כ בחי' גבורה שבא החיות מאור א"ס בהתגברות רב למאוד.

mais elle vient avec froideur. Il n'en va pas de même du niveau de Guevoura, où la force vitale issue de la Lumière infinie vient avec une intensité extrêmement grande.

ע"כ ממילא כשבא בדרך השתלשלות למטה נעשה בחי' דין מי שאינו ראוי לקבל ההשפעה אינו יכול לקבל מפני שהחיות נמשך בהתגברות רב.

Par conséquent, lorsqu'elle descend par l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), elle devient naturellement l'aspect du jugement : celui qui n'est pas apte à recevoir le flux ne peut le recevoir, car la force vitale se répand avec une grande intensité.

משא"כ בחי' חסד שבא החיות בקרירות יוכל למשוך ולהתפשט למטה מטה אבל בחי' גבורה הוא החיות בהתגברות בחי' ז' מלכים והוא עולם התהו שלכן נק' י"ס [י' ספירות] בעולם התהו בשם מלכים:

Il n'en va pas de même du niveau de 'Hessed (bonté), où la force vitale vient avec fraîcheur ; elle peut être attirée et se répandre toujours plus bas. Mais le niveau de Guevoura (retenue) correspond à la force vitale dans son intensité, au niveau des sept rois, qui est le Monde du Tohu ; c'est pourquoi les dix Séfirot du Monde du Tohu sont appelées « rois ».

4 ועפי"י [ועל פי] הקבלה מבואר שבחי' התהו הוא רבוי האור ומיעוט כלים. ובחי' התקון הוא בהיפוך. פירוש רבוי אור שהאור והחיות בא בהתגברות רב

Selon la Kabbale, le niveau de Tohou est celui d'une lumière abondante et de peu de réceptacles, tandis que le niveau de Tikoun est l'inverse. « Lumière abondante » signifie que la lumière et la force vitale se manifestent avec une grande intensité.

כי כל הי"ס [הי' ספירות] היו בתגבורת רב כמו בחי' חסד הי' [היה] מדת חסד בהתגברות רב וכן כל הי"ס [הי' ספירות] וגם

Car les dix Séfirot se manifestaient toutes avec une grande intensité : ainsi, au niveau de 'Hessed (bonté), l'attribut de 'Hessed se manifestait avec une grande intensité, et il en allait de même pour les dix Séfirot. Et aussi,

לכן לא היה התכללות המדות להיות כלול חו"ג [חסד וגבורה] מפני שכל בחי' ומדה היה בכח והתגברות רב.

il n'y avait donc pas d'inclusion mutuelle des attributs émotionnels (midot), [de sorte que chacun] comprenne du 'Hessed et de la Guevoura, car chaque niveau et chaque attribut se manifestait avec une grande force et une grande intensité.

לכן לא היה יכול להתכלל עם הפוכו והיה כל מדה בפני עצמה וזהו שראה שאין העולם מתקיים

[Chacun] ne pouvait donc être inclus avec son opposé, et chaque attribut demeurait à part. C'est là le sens de « Il vit que le monde ne pouvait subsister » :

כי מזה אינו יכול להיות תקון עולם ולצורך תקון עולם הוצרך להיות בחי' תיקון היינו בחי' קוין התכללות המדות זה בזה

car cela ne peut permettre la rectification du monde. Et, pour que le monde soit rectifié, il fallut le niveau de Tikoun, c'est-à-dire le niveau des « lignes », où les attributs s'incluent les uns dans les autres.

והוא בחי' רבוי כלים ומיעוט האור שהאור וחיות אינו בא בהתגברות רק בחי' חסד בקרירות ולזה יוכל להיות התכללות חו"ג [חסד וגבורה] שני הפכים

Il s'agit du niveau de nombreux réceptacles et de peu de lumière : la lumière et la force vitale ne se manifestent pas avec intensité, mais [comme] le niveau de 'Hessed, avec froideur ; il peut donc y avoir une inclusion mutuelle du 'Hessed et de la Guevoura, deux opposés.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (בפ"ה דאבות) להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שבא אברהם אבינו כו'.

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie (au cinquième chapitre d'Avot) : « Pour faire connaître combien grande est la patience devant Lui, car toutes les générations ne cessaient de Le provoquer, jusqu'à ce qu'Avraham notre père vienne », etc.

שמחמת שאין המדה בא בהתגברות נמשך להיות א"א וסבלנות. ואדרבה יכול להיות שני הפכים בתכלית

Car, lorsque l'attribut ne se manifeste pas avec intensité, il en résulte de la mansuétude et de la patience. Bien au contraire, deux opposés absolus peuvent [coexister],

כמו שמצינו בבנין בהמ"ק [בית המקדש] שהיתה השמחה גדולה עד מאד כשאמר שלמה שיר השירים שלא היתה מיום בריאת העולם.

comme nous le constatons lors de la construction du Saint Temple : il y eut une joie extrêmement grande lorsque Shlomo dit le Cantique des cantiques, [une joie] telle qu'il n'y en avait pas eu depuis le jour où le monde fut créé.

וכמ"ש (מלכים א ח) כי מלא כבוד ה' את בית ה'. שבא האש מלמעלה היינו בחי' גילוי השכינה למטה

Et comme il est écrit (I Rois 8) : «Car la gloire de D.ieu remplit la Maison de D.ieu» : le feu vint d'en haut, c'est-à-dire le niveau de la révélation de la Chekhina (la Présence divine) ici-bas.

נמצא שהי' [שהיה] השמחה רבה מאד ועל אותו הפרק נאמר (ירמיה לב) כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה.

Il y eut donc une très grande joie ; et c'est à propos de cette même époque qu'il est dit (Jérémie 32) : «Car cette ville a été pour Moi [une cause] de Ma colère et de Ma fureur depuis le jour où ils l'ont bâtie»,

ממה שלקח בת פרעה כו'. נמצא שהיו ב' הפכים יחד בעת ובזמן אחד והיינו ע"י ששיתף מדת הרחמים ונעשה

parce qu'il prit la fille de Pharaon, etc. Il y eut donc deux opposés ensemble, au même moment. Et cela tient au fait qu'Il associa l'attribut de miséricorde, et il en résulta

עולם התקון יכול להיות התכללות המדות זב"ז [זה בזה] שמאחר שאין המדה והתגלותה הולך ברבוי ובתגבורת האור א"כ הכלי היתה יכולה להכיל גם ב' הבחי' יחד.

le monde du Tikoun [rectification], dans lequel les attributs peuvent s'inclure mutuellement : puisque l'attribut et sa révélation ne se déploient pas dans une profusion et une intensité de lumière, le réceptacle pouvait donc contenir les deux aspects ensemble.

5 והנה נשמת האדם הוא מבחי' אצילות עולם התקון ולכן הנשמה כלולה מכל המדות כמבואר בתניא

Or, l'âme de l'homme relève du niveau du Monde d'Atsilout (Émanation), le Monde de Tikkun ; c'est pourquoi elle comprend tous les attributs, comme l'explique le Tanya.

משא"כ המלאכים שרשם מבחי' עולם התהו מחנה מיכאל מחנה גבריאל כל א' קו בפ"ע [בפני עצמו]. מחנה מיכאל הוא רק בחי' אהבה בהתגברות מאד.

Il n'en est pas ainsi des anges, dont la racine se trouve dans le Monde de Tohu : le camp de Michael, le camp de Gavriel, chacun étant une ligne distincte. Le camp de Michael n'est que le niveau de l'amour, avec une très grande intensité.

ומחנה גבריאל הוא רק בחי' יראה בהתגברות רב שר של מים שר של אש. ומזה נמשך בחי' מרכבה פני אריה אל הימין פני שור וכו'.

Et le camp de Gavriel n'est que le niveau de la crainte, avec une grande intensité : le prince de l'eau, le prince du feu. De là découle le niveau du Char : « la face d'un lion à droite », « la face d'un bœuf », etc.

6 והנה בנשמת האדם ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ג' שותפין באדם הקב"ה נותן בו נשמה. וחיות נפש הבהמות ועופות הם מבחי' פני ארי' [אריה] פני שור כו'

Or, au sujet de l'âme de l'homme, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Il y a trois associés dans l'homme… le Saint béni soit-Il met en lui une âme. » Et la force vitale de l'âme des animaux et des oiseaux provient du niveau de la « face du lion », de la « face du bœuf », etc.,

ומקורם מעולם התהו ולזה נאמר על האדם אחור וקדם צרתני שמצד בחי' התקון בהשתלשלות בחי' אדם הוא במדרגה גבוה יותר.

et leur source est dans le Monde de Tohu [chaos]. C'est pourquoi il est dit de l'homme : « Derrière et devant, Tu m'as façonné » : du point de vue du niveau de Tikkun [rectification], dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), le niveau de l'homme se situe à un rang supérieur.

שבחי' הבהמות נפלו למטה מטה מאד מאד משא"כ במקורם הם במדרגה גבוה יותר שהם מבחי' עולם התהו לפני מלך מלך כו' כנודע.

Car les animaux sont tombés très, très bas, tandis qu'à leur source, ils se trouvent à un rang supérieur, puisqu'ils relèvent du niveau du Monde de Tohu, « avant qu'un roi ne règne », etc., comme on le sait.

7 ואי לזאת האהבה הבאה מצד נפש הבהמית הוא למעלה מעלה בחי' בכל מאדך שלמעלה מהכלי מפני שהוא בחילא יתיר שבאה בהתגברות רב ששרש נפש הבהמית הוא מבחי' התהו כנ"ל.

Par conséquent, l'amour qui provient du côté de l'âme animale s'élève très haut : c'est le niveau de l'amour « de toute ta force », qui se situe au-dessus du réceptacle, car il est animé d'une force accrue (bechila yatir) et se manifeste avec une grande intensité ; en effet, la racine de l'âme animale relève du niveau de Tohou (chaos), comme [expliqué] précédemment.

רק שנפלה בשבה"כ [בשבירת הכלים] למטה מטה מאד בעבודה גשמית להיות נפרדים אבל כשנברר ועולה למעלה בתפלה אזי הוא בהתגברות רב אהבת בכל מאדך

Seulement, elle est tombée très bas lors de la brisure des réceptacles, dans le service matériel, jusqu'à devenir des [êtres] séparés ; mais lorsqu'elle est affinée et s'élève dans la prière, elle se manifeste alors avec une grande intensité : l'amour « de toute ta force ».

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] והאי דלא אמינא לך באורתא דלא אכלי בישרא דתורא כו' נמצא שמאכל הבשר נותן כח ותוספ' מוחין באדם וכמ"ש ויין ישמח לבב אנוש.

Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Et la raison pour laquelle je ne t'ai pas dit [cela] le soir, c'est que je n'avais pas mangé de viande de bœuf », etc. Il s'ensuit que la consommation de viande apporte à l'homme de la force et un supplément d'intellect (mo'hin) ; et comme il est écrit : « Et le vin réjouit le cœur de l'homme. »

8 ועכ"ז [ועם כל זה] למטה האדם במדרגה גבוה יותר מהם ואין ערוך כו' אבל בשרשם הם למעלה מבחי' האדם שהם מעולם התהו. ועפ"י [ועל פי] הקבלה נק' יתרון האור מתוך החשך דוקא.

Et pourtant, ici-bas, l'homme se situe à un niveau bien supérieur au leur, sans commune mesure avec eux, etc. ; mais, dans leur racine, ils sont plus élevés que le niveau de l'homme, car ils proviennent du Monde de Tohou. Selon la Kabbale, cela s'appelle précisément « l'avantage de la lumière [qui vient] des ténèbres ».

והיינו ע"י ההתבוננות בתפלה איך שטרוד כל היום ורודף אחר פרנסתו מזון ולחם שחיותן הוא מהמזלות

C'est-à-dire par la contemplation, pendant la prière, de la manière dont il est accaparé toute la journée, courant après sa subsistance, sa nourriture et son pain, dont la force vitale provient des mazalos (constellations),

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין לך עשב למטה שאין לו מזל כו' והמזלות נמשכים מבחי' הע' [השבעים] שרים והשרים מקבלים משמרי האופנים והאופנים מקבלים מבחי' מלכות כמ"ש מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים].

comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Il n'est pas un brin d'herbe ici-bas qui n'ait sa constellation », etc. Les mazalos (constellations) tirent leur influx du niveau des soixante-dix princes ; les princes reçoivent des gardiens des Ofanim, et les Ofanim reçoivent du niveau de Mal'hout (souveraineté), comme il est écrit : « Ton règne est un règne sur tous les mondes. »

אבל לגבי מהותו ועצמותו אין ערוך שהוא רק בחי' זיו והארה בלבד וזהו ענין מאמר ר' [רבי] עקיבא אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאכו"כ [על אחת כמה וכמה].

Mais, par rapport à Son essence et à Son être, il n'y a aucune commune mesure, car ce n'est qu'un rayonnement, une simple lueur. C'est là le sens de la parole de Rabbi Akiva : « S'il en est ainsi pour ceux qui transgressent Sa volonté, combien plus pour ceux qui accomplissent Sa volonté ! »

ששם הוא התענוג עד אין קץ וכמ"ש הודו על ארץ ושמים שבחי' ארץ ושמים ממלא וסובב הם רק בחי' הוד וזיו משא"כ לבני ישראל עם קרובו לבחי' מהותו ועצמותו ית'.

Car là se trouve un plaisir sans fin. Comme il est écrit : « Sa splendeur s'étend sur la terre et les cieux » : le niveau de la terre et des cieux, [la lumière qui] remplit [tous les mondes] (memalé kol almin) et [la lumière qui] les entoure (sovev kol almin), n'est que celui de la splendeur et du rayonnement ; il n'en va pas ainsi pour « les enfants d'Israël, le peuple proche de Lui », [proches] du niveau de Son essence et de Son être, béni soit-Il.

מזה תתלהב נפשו בהתגברות בחילא יתיר בתשוקה וחפיצה לדבקה בו ית' וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו'.

De là, son âme s'embrasera d'ardeur, avec une force accrue (bechila yatir [avec une force plus grande]), dans l'aspiration et le désir de s'attacher à Lui, béni soit-Il ; comme il est écrit : « Qui ai-je dans les cieux ? Et, en dehors de Toi, je ne désire rien », etc.

9 וזהו ברוך אתה מלך העולם אשר קדשנו במצותיו כו' שמה שנשפע ונמשך למטה להיות ממלא וסובב הוא בחי' מלך העולם ומלכותו בכל משלה.

Et c'est [le sens de] « Béni sois-Tu… Roi du monde, qui nous a sanctifiés par Ses commandements », etc. : ce qui est octroyé et attiré vers le bas, afin d'être [la lumière qui] remplit et [la lumière qui] entoure [tous les mondes] (memalé kol almin et sovev kol almin), est le niveau du « Roi du monde », et « Sa royauté domine sur tout ».

אבל אהבת ותשוקת נש"י [נשמות ישראל] לדבקה בו יתי במהותו ועצמותו אשר קדשנו אשר הוא בחי' תענוג העליון עד אין קץ לשון באשרי כו'. קדשנו במצותיו כו' שע"י המצות הם ממשיכים מענג העליון כמו טלית וכו'.

Mais l'amour et le désir des âmes d'Israël de s'attacher à Lui, béni soit-Il, dans Son essence et Son être, [sont exprimés dans les mots] «qui nous a sanctifiés»; car asher désigne le niveau du plaisir supérieur sans fin, une expression [comme dans] «Dans mon bonheur (be'oshri)», etc. «Qui nous a sanctifiés par Ses commandements», etc.: car, par les mitsvot, ils font descendre un influx provenant du plaisir supérieur, par exemple au moyen d'un tallis [châle de prière], etc.

10 וזהו כי מי נח זאת לי כי שעבוד הפרנסה כנז"ל [כנזכר לעיל] הוא בחי' מי נח כמו שהי' [שהיה] במבול שאין הפי' שהי' [שהיה] המבול להעביר הרשעים מן העולם.

Et c'est [le sens de] «Car ceci est pour Moi comme les eaux de Noach»: car la servitude liée à la subsistance, comme mentionné plus haut, est le niveau des «eaux de Noach», comme ce fut le cas lors du Déluge. Car le sens n'est pas que le Déluge ait eu pour but de faire disparaître les méchants du monde,

כי לזה לא הי' [היה] נצרך המבול מים כי ברגע אחת הי' [היה] נעשה.

car, pour cela, le Déluge d'eau n'aurait pas été nécessaire, puisque cela aurait pu se faire en un seul instant.

11 וכמ"ש בפרעה ותכחד כו'. רק המבול הי' [היה] כדי לטהר העולם כי בתחלה ותמלא הארץ חמס כו'.

Comme il est écrit au sujet de Pharaon : «Et tu aurais été retranché», etc. Le Déluge, en revanche, eut pour but de purifier le monde, car, au début, «la terre était remplie de violence», etc.,

שהם המשיכו קליפות כו'. שלזה הי' [היה] צריך לטהר העולם ע"י בחי' מים המטהרים והוא בחי' גשם גבורות גשמים שהוא מבחי' התהו שכשנמשך הגשמים בסדר והדרג' [והדרגה] הוא בחי' חסד ומצמיח זרעים כו'.

car ils avaient fait descendre des kelipot (écorces), etc. C'est pourquoi il fallait purifier le monde par le niveau des eaux purificatrices ; il s'agit du niveau de la pluie, des «puissantes forces de la pluie», qui relève du niveau de Tohu (chaos). Lorsque les pluies descendent selon un ordre et une gradation, cela relève de 'Hessed (bonté) et fait pousser les semences, etc.

משא"כ המבול שהיו יורדים בגבורה היינו בהתגברות רב ובכח גדול שהוא מבחי' עולם התהו חסד דתהו לטהר הארץ הוצרך להיות הארה מבחי' עולם התהו שלמעלה מבחי' תקון רק שהי' [שהיה] הארה רבה ועצומה בהתגברות רב מבחי' התהו.

Il n'en va pas ainsi pour le Déluge : [ses eaux] descendaient avec Guevoura (retenue), c'est-à-dire avec une grande intensité et une grande force, ce qui relève du Monde de Tohu, du 'Hessed de Tohu. Pour purifier la terre, il fallait une illumination du niveau du Monde de Tohu, supérieur au niveau de Tikoun (rectification) ; mais il s'agissait d'une illumination abondante et immense, d'une grande intensité, issue du niveau de Tohu.

12 ולזה וימח את כל היקום שלא היו ראוים לקבל. וזהו ויכסו ההרים חמש עשרה אמה כו'

Il effaça donc « toute existence », car ils n'étaient pas aptes à recevoir [cela]. Et c'est [le sens de] « Les montagnes furent recouvertes… de quinze coudées », etc.

פי' הרים הוא בחי' תקון התכללות המדות כאברהם שקראו הר כו'. והטרדות ומחשבות עוה"ז מנפש הבהמית הם ג"כ מבחי' עולם התהו ונק' מי נח כו':

« Montagnes » désigne le niveau du Tikkun, l'inclusion mutuelle des attributs émotionnels (midot), comme [dans le cas d']Avraham, qui l'appela « montagne », etc. Les préoccupations et les pensées de ce monde, [qui proviennent] de l'âme animale, relèvent elles aussi du niveau du Monde de Tohu et sont appelées « les eaux de Noach », etc.

13 וזהו ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה. תבה הוא בחי' צירופי אותיות

Et c'est là [le sens de] « Et D.ieu dit à Noach : "Entre, toi et toute ta maison, dans l'arche (teivah)." » Teivah est le niveau des combinaisons de lettres,

כי נח הוא בחי' שבת כתרגומו וישבת ונח כו'. ואין הפי' שביתה בעצם רק כאדם ששובת ממלאכתו.

car Noach est le niveau de Chabbat, comme son Targoum [traduit] « et Il cessa » (vayishbos) par « et Il se reposa » (venach), etc. Mais il ne s'agit pas d'une cessation en soi, seulement d'un repos comme celui d'une personne qui se repose de son travail.

14 וכמ"ש ונוח בחמשה עשר כו' שביתה אחר מלחמה כו' בחי' נח נייחא דרוחא ויש ב' בחינות נח ב' בחי' שבת שבת תתאה ושבת עלאה יום שכולו שבת. ובחי' תפלה נק' ג"כ בחי' נח בחי' שבת.

Et comme il est écrit : « Et ils se reposèrent le quinze », etc. : un repos après la guerre, etc., le niveau de nach, le repos de l'esprit (naycha d'rucha). Il existe deux niveaux de nach, deux niveaux de Chabbat : le Chabbat inférieur et le Chabbat supérieur, « le jour qui est entièrement Chabbat ». Le niveau de la prière est lui aussi appelé niveau de nach, niveau de Chabbat.

15 וכל תפלות החול מתעלים בשבת כי בשבת הוא עליות העולמות שכל ששת ימי המעשה הוא בירורי רפ"ח נצוצין בחי' מל' שיורדת בבי"ע ורגלי' [ורגליה] יורדות כו'. ויש בזה עתים שונים כמו חצות לילה.

Et toutes les prières des jours de semaine s'élèvent le Chabbat, car le Chabbat est le moment de l'élévation des mondes. En effet, les six jours de la semaine sont consacrés au raffinement des 288 étincelles, niveau de Mal'hout (souveraineté), qui descend dans [les mondes de] Béria (Création), Yetsira (Formation) et Assiya (Action) ; « ses pieds descendent », etc. Ce processus connaît différentes périodes, comme minuit.

16 וכל ו' ימי המעשה הוא בחי' השפעות ויאמר אלקים יהי אור כו' יהי רקיע. ובשבת מתעלים בי"ע בבחי' אצי' בחי' תקון

Et les six jours ouvrables relèvent du niveau des influx de « D.ieu dit : "Que la lumière soit" », etc., « Qu'un firmament soit ». Et, le Chabbat, le Monde de Béria (Création), le Monde de Yetsira (Formation) et le Monde d'Assiya (Action) s'élèvent au niveau du Monde d'Atsilout (Émanation), le niveau du Tikoun,

כי איהו וחיוהי חד [איהו] וגרמוהי חד פי' חיוהי אורות וגרמוהי כלים הכל חד בהון

car « Lui et Sa force vitale sont un, Lui et Ses réceptacles sont un » ; c'est-à-dire que chayohi (« Sa force vitale ») désigne les lumières, et garmohi (« Ses réceptacles »), les réceptacles : tout y est un.

וכמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה שבבחי' אצי' בחי' גדולה וגבורה הם בבחי' לך ומיוחדים בתכלית בחי' תקון.

Et comme il est écrit : « À Toi, D.ieu, la grandeur et la force » : au niveau d'Atsilout, les niveaux de grandeur et de force sont au niveau de « À Toi » et sont unis dans la plus parfaite unité : c'est le niveau du Tikoun.

17 וכמו"כ [וכמו כן] בתפלה ג"כ כל המעשה אשר יעשה בכל יום במזון או אפי' [אפילו] ת"ת [תלמוד תורה] מתעלה בתפלה ע"י אהבת בכל מאדך.

De même dans la prière : toute l'activité que l'on accomplit chaque jour, en mangeant ou même [en] étudiant la Torah, s'élève dans la prière grâce à l'amour exprimé par « de toute ta force ».

וזהו שבת תתאה שמתעלים בי"ע בבחי' אצי'. אך לע"ל [לעתיד לבוא] יהיה יום שכולו שבת פי' שיתעלה בחי' אצי' למעלה מעלה ולא

Et c'est là le Chabbat inférieur, où Béria, Yetsira et Assiya s'élèvent au niveau d'Atsilout. Mais dans le monde futur, il y aura « le jour qui sera entièrement Chabbat », c'est-à-dire que le niveau d'Atsilout lui-même s'élèvera toujours plus haut, et non

כמו עתה שאחר שבת נצרך להיות חול היינו שבחי' אצי' מברר בי"ע ולע"ל [ולעתיד לבוא] יתעלה בחי' אצי' ולא יהי' [יהיה] נצרך עוד לברר בי"ע

comme aujourd'hui, où après le Chabbat il faut qu'il y ait un jour de semaine — c'est-à-dire que le niveau d'Atsilout raffine Béria, Yetsira et Assiya —, mais dans le monde futur, le niveau d'Atsilout s'élèvera et il ne sera plus nécessaire de raffiner Béria, Yetsira et Assiya,

כי רוח הטומאה אעביר ויבולע המות כו' אשת חיל עט"ב [עטרת בעלה] ונקבה תסובב גבר וכמבואר במ"א ודי"ל [ודי למבין]:

car « J'écarterai l'esprit d'impureté » et « Il engloutira la mort », etc. ; « Une femme vaillante est la couronne de son mari » et « Une femelle entourera un mâle », comme il est expliqué ailleurs ; et cela suffira à qui comprend.

18 וזהו פי' הפסוק מים רבים הם טרדות עוה"ז שהם מבחי' עולם התהו ונהרות הם המחשבות שנמשכו כמי נהר דניידי ואזלי

Et voici l'explication du verset : « De nombreuses eaux » désignent les préoccupations de ce monde, qui relèvent du Monde du Tohou [chaos] ; « et les fleuves » désignent les pensées qui s'écoulent comme les eaux d'un fleuve, avançant et poursuivant leur cours,

כי בבחי' התהו יש ג"כ ב' בחי' מים ונהרות לא יוכלו לכבות את האהבה הבאה מכח נפש האלקית בהתגברות ועמך לא חפצתי וכו':

car dans le niveau du Tohou, il y a également deux aspects, les eaux et les fleuves ; [pourtant, ils] « ne peuvent éteindre l'amour » qui provient avec intensité de la puissance de l'âme divine : « et en dehors de Toi, je ne désire rien », etc.

19 אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. פי' ביתו הוא בחי' חכ' [חכמה] בחכמה יבנה בית.

« Si un homme donnait toute la richesse de sa maison pour l'amour, elle serait entièrement méprisée. » Cela signifie : « sa maison » désigne le niveau de 'Hokhma (sagesse), [comme dans] « C'est par la sagesse qu'une maison se bâtit. »

הון ביתו הוא פנימיות כמ"ש בדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים והוא בחינת טעמי התורה והוא בחינת ג"ע [גן עדן] העליון ותחתון ואורייתא מחכמה נפקת.

« La richesse de sa maison » désigne la dimension intérieure (pnimiyout), comme il est écrit : « Par la connaissance, les chambres se remplissent de toute richesse précieuse et agréable » ; c'est le niveau des raisons de la Torah, et le niveau du Gan Eden (jardin d'Éden) supérieur et du Gan Eden inférieur ; et « la Torah émane de 'Hokhma ».

20 ואם יתן איש בחי' איש מלחמה שלהיות בחינת חכמה להיות נהנין מזיו השכינה בבחי' השגה הוא רק בחי' זיו והארה בלבד והוא

« Si un homme donnait » — le niveau de « l'homme de guerre » : car [la capacité] d'atteindre le niveau de 'Hokhma (sagesse), de se délecter de l'éclat de la Chekhina (Présence divine) sous forme de compréhension, n'est que le niveau d'un rayon et d'une simple lueur ; et c'est

ע"י בחי' איש מלחמה הוא רבוי הצמצומים עד שיוכל להיות בחינת חכמה זיו השכינה אבל בחי' אהבה הנ"ל ועמך לא חפצתי כו'.

par le niveau de « l'homme de guerre », qui consiste en de nombreux tsimtsoums (contractions), jusqu'à ce que puisse exister le niveau de 'Hokhma, l'éclat de la Chekhina. Mais le niveau de l'amour mentionné plus haut [est] « et en dehors de Toi, je ne désire rien », etc. :

שלא ע"מ [על מנת] לקבל פרס היינו עוה"ב [עולם הבא] ג"ע [גן עדן] העליון וכו' כי"א ועמך למהותו ועצמותו יתי' אליו ולא למדותיו.

non pas en vue de recevoir une récompense — c'est-à-dire le Monde futur, le Gan Eden supérieur, etc. — mais plutôt « Toi » (ve'immecha), vers Son essence et Son être, béni soit-Il : vers Lui et non vers Ses attributs.

21 ואיך יוכל למשוך בחי' מהותו ועצמותו. הוא ע"י המצות כי תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן הם תר"ך עמודי אור גימט' [גימטריא] כתר.

Et comment peut-on attirer le niveau de Son essence et de Son être ? C'est par les mitsvot : les 613 mitsvot de la Torah et les sept mitsvot des rabbins forment 620 piliers de lumière, valeur numérique de Kéter (la Couronne).

שכמו שהעמוד הוא מלמעלה למטה כמו"כ [כמו כן] המצות הם מבחי' גלגלתא בחי' כתר הממוצע בין מאציל לנאצלי' [לנאצלים] כי איך יכול למשוך ממהותו ועצמותו יתי' למטה הוא ע"י המצות רמ"ח אברין דמלכא

Car, de même qu'un pilier s'étend de haut en bas, les mitsvot proviennent elles aussi du niveau de Gulgalta (le crâne), le niveau de Kéter, intermédiaire entre l'Émanateur et les êtres émanés. Comment peut-on attirer ici-bas à partir de Son essence et de Son être, béni soit-Il ? C'est par les mitsvot, « les 248 membres du Roi »,

וכמ"ש וימינו תחבקני כמשל החובק את האדם מחמת אהבת פנימיותו שהוא חכם ביותר וכדומה רק שאינו יכול לתפוס אותו כי"א

et comme il est écrit : « Et Sa droite m'étreint » — à l'image de celui qui étreint une personne par amour pour son intériorité, parce que cette personne est extraordinairement sage, et ainsi de suite ; mais il ne peut toutefois la saisir que

ע"י הגוף ואבריו כמו כן כביכול ע"י המצות רמ"ח פקודין יכולים להמשיך מהו"ע [מהותו ועצמותו] שהם רצונו יתי'.

par le corps et ses membres. De même, pour ainsi dire, par les mitsvot, les 248 commandements, on peut attirer Son essence et Son être, car elles sont Sa volonté, béni soit-Il.

22 וזהו לאשתאבא בגופא דמלכא הוא בחי' המצות וזהו שאנו אומרים בק"ש [בקריאת שמע] שמע ישראל הוי"ה אלקינו יחוד או"א [אבא ואימא] תרין ריעין כו' ה' אחד יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא].

Et c'est là [le sens de] «être absorbée dans le corps du Roi»: c'est le niveau des mitsvot. Et c'est ce que nous disons dans le Chéma: «Écoute, Israël, Havaya est notre D.ieu» — l'union d'Abba et Imma ('Hokhma et Bina), «deux compagnons», etc.; «Havaya est Un» — l'union de Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et de Noukva (le féminin / Mal'hout).

בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] יחודא תתאה וזהו הכל בחי' יחוד היינו כשנמשך למטה והיו לאחדים משא"כ מעשה המצות והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום.

«Béni soit le nom de la gloire de Son royaume à jamais et pour toujours» — l'unité inférieure (yi'houda tata'a). Tout cela relève du niveau de l'union, c'est-à-dire lorsque cela est attiré vers le bas et qu'ils deviennent un. Il n'en va pas ainsi de l'accomplissement des mitsvot: «Et ces paroles que Je (Anochi) te commande aujourd'hui seront.»

אנכי הוא בחי' כתר ע"י ודברת בם כי בחי' הדבור בתורה הוא ג"כ מ"ע [מצות עשה].

Anochi est le niveau de Kéter (la Couronne), à travers «et tu en parleras»; car prononcer des paroles de Torah est également un commandement positif.

23 וזהו אם יתן איש את כל הון ביתו בחינת ג"ע [גן עדן] העליון ותחתון בחי' חכמה טעמי התורה בוז יבוזו לו

Et telle est [la signification de] «Si un homme donnait toute la richesse de sa maison» — le niveau du Gan Eden supérieur et inférieur, le niveau de 'Hokhma (sagesse), les raisons de la Torah — «elle serait totalement méprisée»,

שהוא רק בחי' זיו והארה בלבד אבל באהבה ועמך לא חפצתי כו'. שהוא אליו ולא למדותיו למהותו ועצמותו יתי':

car ce n'est que le niveau d'un rayon et d'une lueur; mais l'amour — «et en dehors de Toi, je ne désire rien», etc. — s'adresse à Lui et non à Ses attributs, à Son essence et à Son être, béni soit-Il.

24 וזהו אחות לנו קטנה. פי' כי עתה נקרא זה דודי כו' אבל כשמתעלה למעלה מעלה ע"י המצות במהותו ועצמותו נק' אחותי לשון ולא מאחין איחוי אלכסנדרי.

Et c'est [le sens de] « Nous avons une petite sœur ». Cela signifie qu'à présent elle est appelée « voici mon bien-aimé », etc. ; mais lorsqu'elle s'élève toujours plus haut grâce aux mitsvot, jusqu'à Son essence et à Son être, elle est appelée « ma sœur » (achosi), terme [comme dans] « ils ne raboutent pas (me'achin) » et « le raboutage (ichuy) d'Alexandrie ».

שהיו לאחדים ממש אשת חיל עט"ב [עטרת בעלה] ושם נק' בחי' קטנה נקודה חדא. כי כשמקבלת מבחינת חכמה נק' רבה אמונתך

Car ils deviennent véritablement un : « Une femme vaillante est la couronne de son époux », et là, elle est appelée le niveau de « petite », un point unique. Car lorsqu'elle reçoit du niveau de 'Hokhma (sagesse), [cela est] appelé « grande est Ta fidélité »,

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אימתי גדול כשהוא בעיר אלקינו היינו שיש השפעות והמשכות רבים משא"כ כשיתעלה בחי' מל' למעלה מעלה להיות עט"ב [עטרת בעלה] אז היא בחי' נקודה חדא

et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Quand est-Il grand ? Lorsqu'Il est dans la ville de notre D.ieu », c'est-à-dire lorsqu'il y a de nombreux influx et déversements ; il n'en est pas ainsi lorsque le niveau de Mal'hout s'élèvera toujours plus haut pour devenir « la couronne de son époux » : elle sera alors le niveau d'un point unique.

(וע' ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' תרומה דף קנ"ח ע"א ואיהי עטרה על רישיה מסטרא דסגולתא) וכידוע שנקודה אחת עליונה כולל כל בחי' התחתונה כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] רגלי החיות כנגד כולם שוקי החיות כו':

(Et voir le Raaya Mehemna, paracha Terouma, folio 158a : « Et elle est une couronne sur Sa tête, du côté du segolta. ») Et, comme on le sait, un seul point supérieur inclut tous les niveaux inférieurs, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Les pieds des 'Hayot correspondent à tous ; les jambes des 'Hayot », etc.

25 ושדים אין לה. פי' שעתה נמשך ונשפע למטה בהיכלות דבי"ע ומלכותו בכל משלה משא"כ למעלה איידי דטריד למיבלע לא פליט אינו נמשך ונשפע כלל:

« Et elle n'a pas de seins. » Cela signifie qu'à présent [le flux] est attiré et dispensé vers le bas, dans les chambres du Monde de Béria (Création), du Monde de Yetsira (Formation) et du Monde d'Assiya (Action), et que « Sa royauté s'exerce sur tout » ; en haut, il n'en va pas ainsi : « occupé à avaler, il n'émet pas » — le flux n'est pas attiré et dispensé du tout.

26 מה נעשה לאחותינו ביום שידובר בה פי' כי למטה וידבר ה' כו' דבר מלך שלטון

« Que ferons-nous pour notre sœur au jour où l'on parlera d'elle ? » C'est-à-dire qu'en bas, [il est dit] : « Et D.ieu parla », etc., « la parole du roi fait autorité ».

היינו שבחי' הדבור פרצוף בפ"ע [בפני עצמו] מנהיג וממשיך לזולתו משא"כ למעלה שידובר בה בחי' נפעל שהדבור אינו בפ"ע [בפני עצמו] רק בה שאינו נמשך למטה:

C'est-à-dire que le niveau de la parole est une configuration (partzuf) à part entière, qui dirige et fait descendre vers les autres ; il n'en est pas ainsi en haut, où « l'on parle d'elle » : il s'agit d'un niveau passif, dans lequel la parole n'existe pas en soi, mais seulement « en elle », car elle n'est pas attirée vers le bas.

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/noach/3/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak